

Helide teenistuses

IN THE SERVICE OF SOUNDS

Fotod ja tekst / Photos and article: Anneli Ivaste

Avar ülespoole suunduv allee juhatab suursuguse, mäe-na kõrguva ja salapära kiirgava hooneni, millest on võimatu mööda vaadata. Jõulised spiraalsed vormid, päikesekiiri peegeldavad pinnad ja neile sekundeeriv linnumuster kutsuvad endaga kaasa järgnema selle sisemusse, kus jätkub teekond mööda voolujoonelisi koridore hoone südamesse, saali. Ka seal, ehitise olulisimas ruumis, jätkuvad voolavad vormid, justkui eelhäälestades suunduma materiaalsest maailmast vaimsetele radadele.

2015. aastal avatud Pariisi Filharmonia (Philharmonie de Paris), üks kuulsamaid klassikalise muusika ehitisi Euroopas, mille projekteeris prantsuse staararhitekt, Pritzkeri preemia laureaat **Jean Nouvel** (1949), on tekitanud palju poleemikat ja kogunud hulgaliselt vastakaid arvamusi. Esialgu peeti sobimatuks isegi selle asukohta äärelinnas suure magistraali ääres jõukate bulvarite ja sisserännanute kogukondade piirimail. Filharmonia asub Parc de la Villette'i pargis muusikalinnakus Cité de la musique ehk muusika linn (koondab endas filharmonia, amfiteatri, raamatukogu, muuseumid ja konservatooriumi), mis oli karismaatilise helilooja ja dirigendi **Pierre Boulezi** (1925-2016) utoopiline idee kujundada ideede sõlmpunkt, rikastamaks äärelinna elu kultuuri ja muusikaga.

Lisaks asukoha suhtes tehtud kriitikale on kontserdimaja oma kaheksa-aastase ehitusperioodi ja kümnendi väldanud tegevusaja jooksul tekitanud veel palju teisi eriavamusid. Vaieldud on projekti ülisuure eelarve üle (hoone maksumus ca 390 miljonit eurot), kohtus on protsessitud ehituskvaliteedi üle, vastuolulisi mõtteid on avaldatud gigantsete paneelide, ufoga võrreldud fassaadi ja ebahariliku interjööri kohta. Kuid muusika jaoks loodud hoones on kõik helide teenistuses, muusikutele on see ruum kui nõtk instrument ning kuulajatele nauding meeltele.

Pierre Boulezi nimelises vineyard-stiili meenutavas asümmeetrilises suures saalis paiknevad astmeliselt tõusvad publikuread ümber lava, koondades tähelepanu keskele, võimaldamaks kuulajal keskenduda kõige olulisemale, muusikasündmusele. Mitmel tasandil paiknevad lainetavad rõdud koos pilvesarnaste laepaneelidega justkui hõljutavad kuulajaid, viies neid muusikamaastikele. Kuigi saalis on 2400 kohta, mõjub ruum üllatavalt intiimselt ja hubaselt, mis on saavutatud sooja koloriidi, puidu

A wide, upward-facing alley leads to a magnificent building, towering like a mountain and radiating mystery. It is impossible to miss. Powerful spiral forms, surfaces reflecting the sun's rays and a bird pattern invite you to follow into the building's interior, where the journey continues along streamlined corridors to the heart of the building, the hall. There, too, in the most important space of the building, the flowing forms continue, as if pre-tuning in order to move from the material world onto spiritual paths.

The Philharmonie de Paris, one of the most famous classical music buildings in Europe, opened in 2015 and designed by the French star architect and Pritzker Prize laureate Jean Nouvel (1949), has caused much controversy and attracted a lot of conflicting opinions. Initially, even its location in the suburbs, on a major thoroughfare on the border of wealthy boulevards and immigrant communities, was considered inappropriate. The Philharmonie is located in the Parc de la Villette, in the Cité de la musique (comprising a philharmonic space, an amphitheatre, a library, museums and a conservatory), which was the utopian idea of charismatic composer and conductor Pierre Boulez (1925-2016), who wanted to create a hub of ideas to enrich suburban life with culture and music.

In addition to criticism of its location, the concert hall has generated many other disagreements during its eight-year construction period and decade-long operation. There have been arguments about the project's enormous budget (the building cost approximately 390 million euros), lawsuits over the quality of construction, and controversial opinions about the gigantic panels, the facade that has been compared to a UFO, and the unusual interior. But in a building created for music, everything is at the service of sound; for musicians, this space is like a flexible instrument, and for listeners, a pleasure for the senses.

In the asymmetrical grand hall named after Pierre Boulez, the seating arranged in steps around the stage resembles vineyard style, concentrating attention in the centre, allowing the listener to focus on the most important thing, the musical event. The undulating balconies located on several levels, together with cloud-like ceiling panels, seem to transport listeners to new musical landscapes. Although the hall has 2,400 seats, the space feels surprisingly intimate and cozy, which is

Anneli Ivaste
Akustilised variatsioonid
Acoustic Variations

kasutamise ja pehmejoonelise disainiga, kuid sellele aitavad kaasa ka ruumi mõõtmed: dirigendi ja kõige kaugema kuulaja vahele jääb vaid 32 meetrit.

Tundlik atmosfäär ning suurepärase akustika, mis valmis arhitekt Nouveli koostöös hinnatud akustikaspetsialistide Harold Marshalli ja Yasuhisa Toyotaga, lubab ka kõige vaiksemal piano'l jõuda ruumi igasse nurka ning nii esimeses reas kui ka kolmandal rōdul istuv kuulaja saab tajuda iga heli justkui peo peal. Selge, läbipaistev ja soe kõlaruum ning puhtad ja kirkad helid mõjuvad naturaalselt. Kõik tehnilised nüansid on läbi mõeldud, et saavutada sümbioos erakordse akustilise lahenduse ja kauni interjööri vahel: erinevad materjalid ja vormid, mis aitavad muusika voolama, heli peegeldavad seinapaneelid, ruumi ebatavaline geomeetria, mis mõjutab heli allikat ja selle vastuvõtjat, ning esinejate ja publiku paiknemine.

Põnev kulgemine jätkub ka väljaspool saali, kus nii nurklikes kui lainelistes võrgustikes leiavad külastajad loogilised käigurajad, ja nii ei olegi tajutav, et hoones viibib üle paari tuhande inimese.

Unistuslikust ideest, mis ärgitaks pariislasi avastama linna agulit, on ammu saanud reaalsus ning ligitõmbav muusikasündmuste keskus. Veelgi enam: kogu maailma muusikagurmaanidele on Pariisi filharmonia kujunenud kultuurimekaks ning muusikutele hinnatud esinemispaigaks, kus materialistlik füüsiline ruum aitab vaimul tõusta lendu, et luua uusi, unenäolisi maailmu.

Pariisi Filharmonias kõlas Eesti Filharmonia Kammerkoori ja Tõnu Kaljuste esituses Arvo Pärdi looming. Esinemispaigast ajendatud fantaasiaid muusikute ja ruumi põimumistest näeb septembris Jõhvi kontserdimajas.

achieved by the warm colours, the use of wood and the sympathetic lined design, but this is also facilitated by the dimensions of the room: there is only 32 metres between the conductor and the furthest listener.

The sensitive atmosphere and excellent acoustics, created by architect Nouvel in collaboration with renowned acoustic specialists Harold Marshall and Yasuhisa Toyota, allow even the quietest piano to reach every corner of the room, and the listener, whether sitting in the first row or in the third balcony, can perceive every sound. The clear, transparent and warm sound space and the pure and bright sounds have a natural effect. All technical nuances have been thought out to achieve a symbiosis between the exceptional acoustic solution and the beautiful interior: different materials and forms that help the music flow, wall panels that reflect the sound, the unusual geometry of the room which affects the source and its receiver, and the positioning of the performers and audience.

The exciting process continues outside the hall, where visitors find logical paths in both angular and curved networks, helping to make the presence of more than a few thousand people in the building not noticeable.

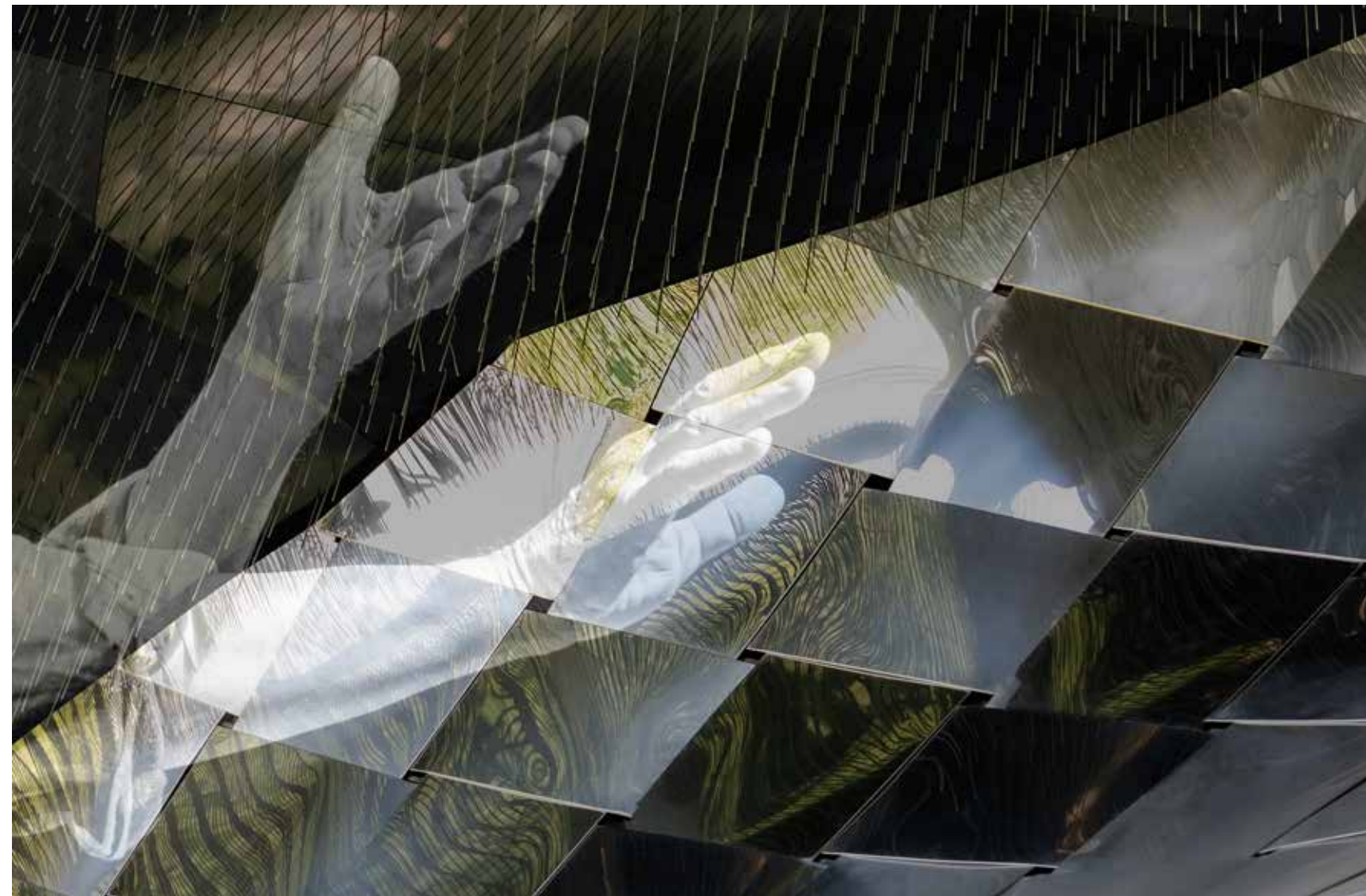
A dreamy idea that would encourage Parisians to discover the outskirts of the city has long since become a reality and an attractive centre for musical events. Even more, for music lovers from all over the world, the Philharmonie de Paris has become a cultural mecca and a valued performance venue for musicians, where a material physical space helps the spirit to take flight to create new, dreamlike worlds.

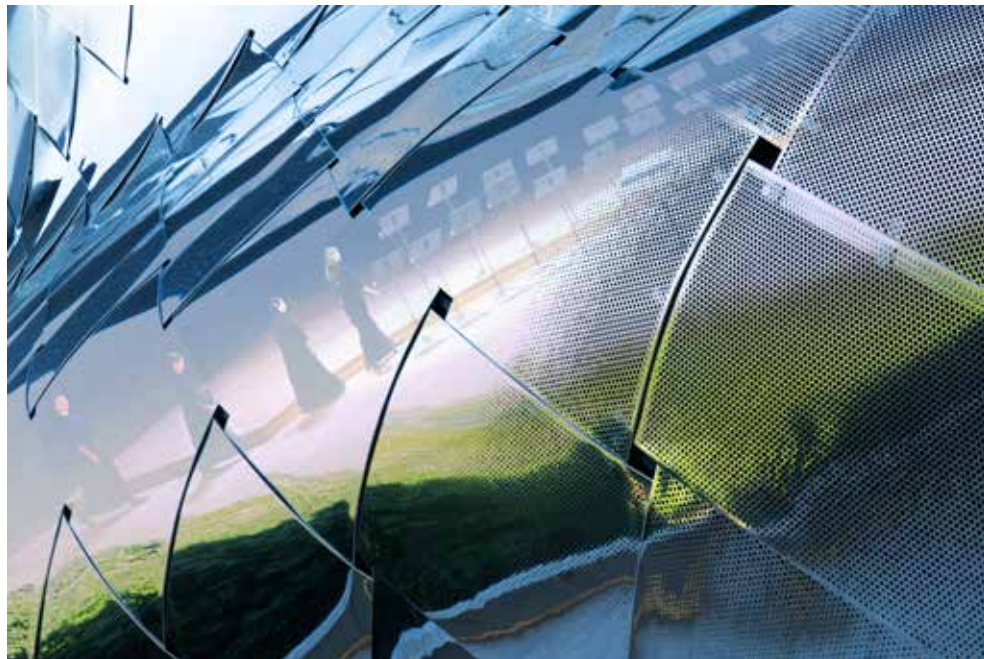
The Estonian Philharmonic Chamber Choir and Tõnu Kaljuste performed Arvo Pärt's compositions at the The Philharmonie de Paris. Fantasies about the intertwining of musicians and space, inspired by the performance venue, will be exhibited at the Jõhvi Concert Hall in September.

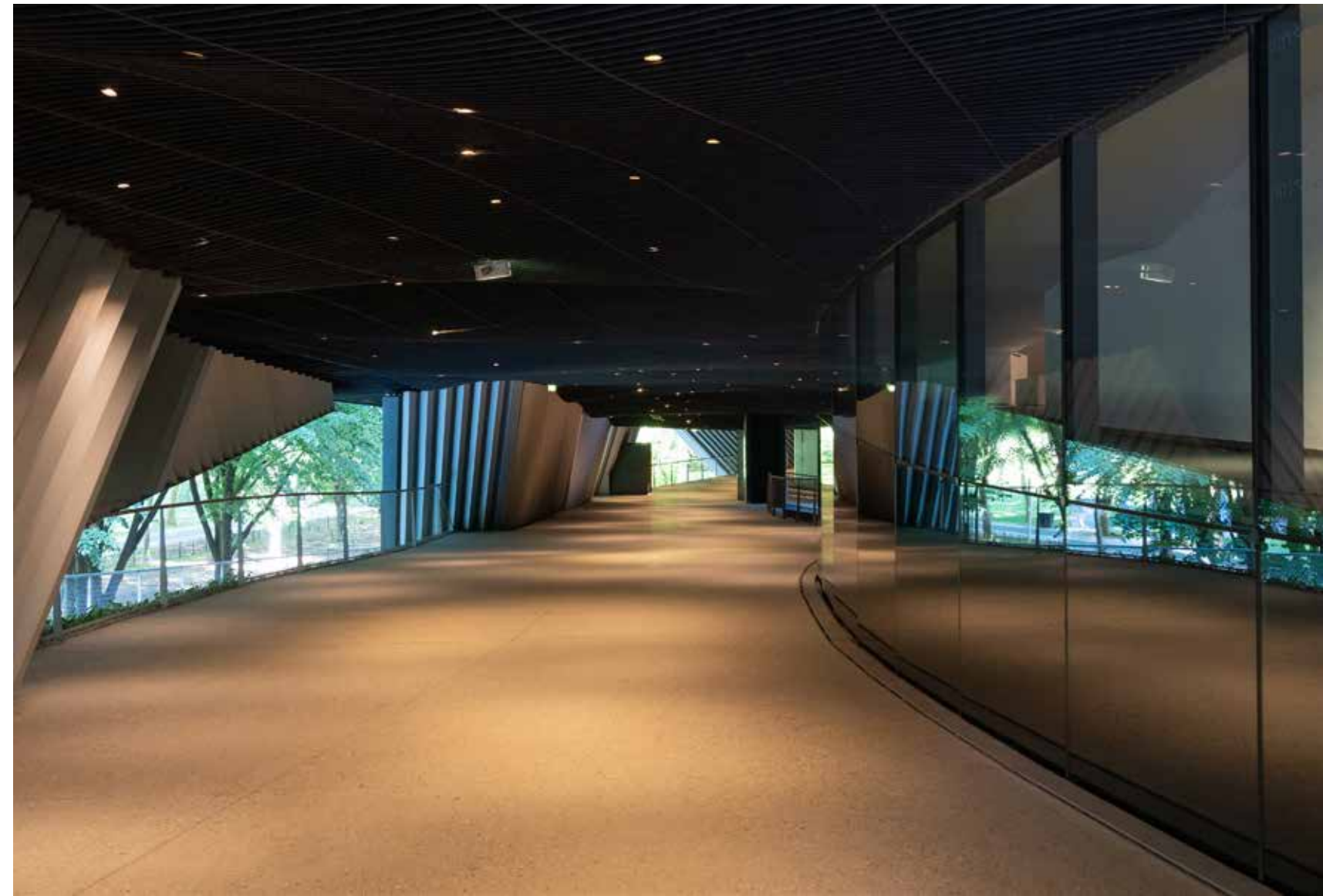
Anneli Ivaste
Pariisi Filharmonia
The Philharmonie de Paris

Akustilised variatsioonid
Acoustic Variations

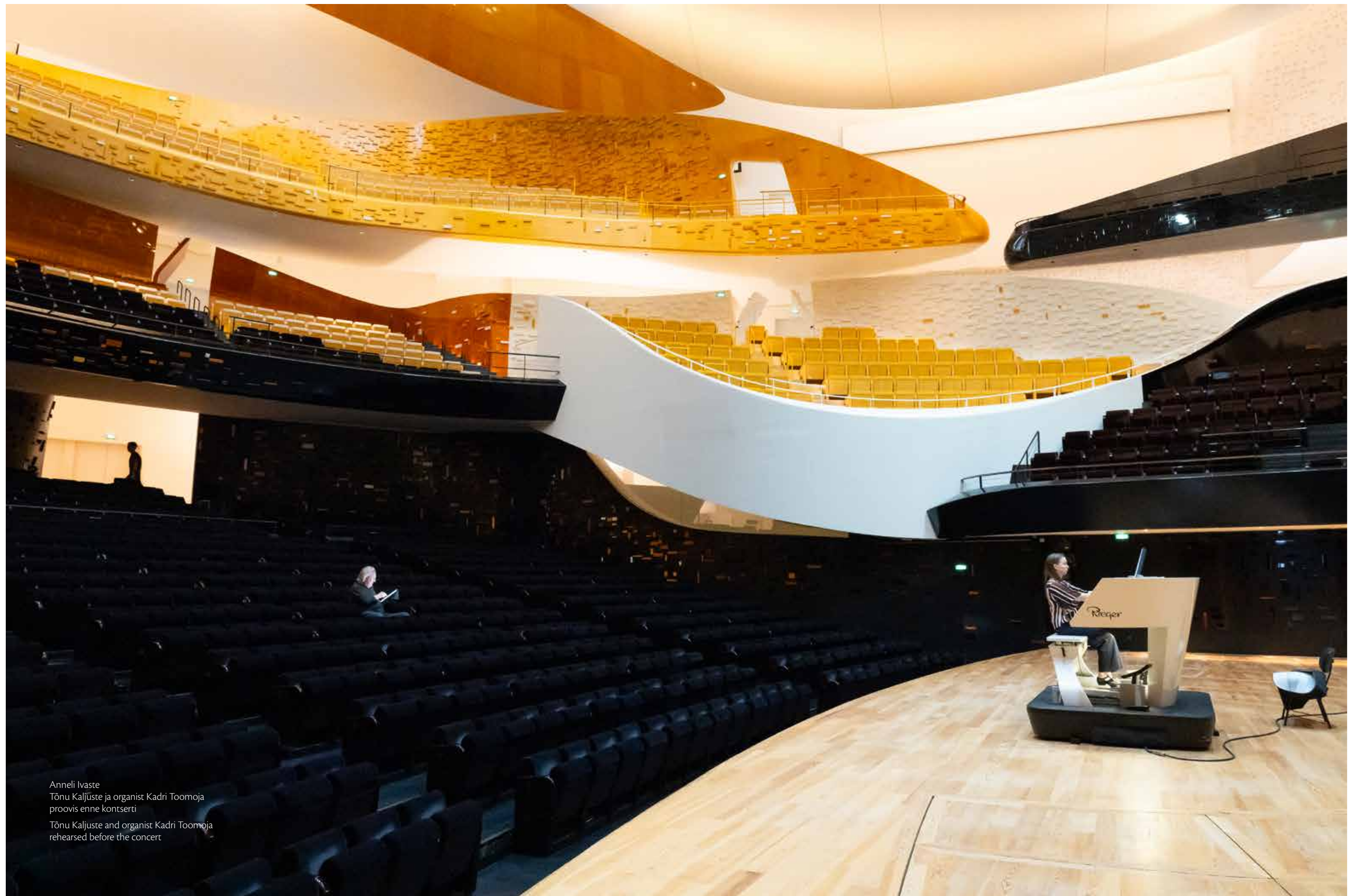

Anneli Ivaste
Akustilised variatsioonid
Acoustic Variations

Anneli Ivaste
Pariisi Filharmoonia hoonesse
saab siseneda erinevatelt tasanditelt
The Philharmonie de Paris hall
can be entered from different levels

Anneli Ivaste
Tõnu Kaljüste ja organist Kadri Toomoja
proovis enne kontserti
Tõnu Kaljüste and organist Kadri Toomoja
rehearsed before the concert

Anneli Ivaste

Fotod on tehtud 2025. aasta aprillis, kui Eesti Filharmoonia Kammerkoor Tõnu Kaljuste juhatusel tähistas esinemisega Pariisi Filharmonias helilooja Arvo Pärti 90. sünnipäeva.

The photos were taken in April 2025, when the Estonian Philharmonic Chamber Choir, conducted by Tõnu Kaljuste, celebrated Arvo Pärt's 90th birthday with a performance at the Philharmonie de Paris.